

EUROPEES NABUURSCHAPSBELEID:
SOCIALE KWESTIES

RECHTVAARDIGHEID IS BELANGRIJK

Europees Nabuurschapsbeleid

ec.europa.eu/world/enp

Europese Commissie
Directoraat-generaal
Buitenlandse betrekkingen
B-1049 Brussel
enp-info@ec.europa.eu

NF-30-08-042-NL-D

Partners in ontwikkeling

Chefchaouen, met zijn mooie wit-blaauwe huizen, ligt in het adembenemende Rifgebergte van Marokko. Dit vrij afgelegen en harde landschap stelt de lokale gemeenschappen wel voor grote uitdagingen en plattelandsarmoede is er wijdverspreid.

Met EU-steun werd ter verbetering van de levenskwaliteit een omvangrijk programma opgezet dat honderden vierkante kilometer van het binnenland van Chefchaouen beslaat. "Onze hoofddoelstelling bestaat erin mensen een groter inkomen te geven en de natuurlijke hulpbronnen te vrijwaren", zegt Abdelsalam Chriqi, die de leiding heeft over het initiatief.

Het programma, een van de vele in de Maghreblanden, ondersteunt productieve en duurzame landbouwmethoden, herbebossing, veeteelt, infrastructuur, gezondheidszorg, de uitbouw van het natuurpark van de regio, beurzen voor regionale producten, enz. "De medewerking van de lokale gemeenschap is een essentiële pijler van onze activiteiten", zegt Hassan Berhili, de beheerscoördinator van de verschillende projecten ter plaatse.

De met EU-steun gefinancierde coöperatie biedt landbouwers ook een ruim aanbod van ondersteunende diensten aan. "We werken hard om landbouwers te doen inzien dat goede olijfolie ook afhankelijk is van de juiste landbouwtechnieken, een correcte opslag en adequaat vervoer", verklaart Abdel-Rahman el-Khawaja, het hoofd van de coöperatie. "We bieden hen ondersteuning en opleiding in die domeinen aan." De pers heeft er net zijn eerste seizoen opzitten. Er werd voor de meeste van de 70 leden en voor 205 niet-leden 40 ton olie geperst uit bijna 220 ton olijven.

Centrum van activiteit

Dankzij dit programma is Chefchaouen een coöperatief centrum geworden. De regio beschikt nu over coöperaties voor imkers, geitenhouders, konijnenfokkers en anderen. Eén imkercoöperatie produceert jaarrond een gediversifieerd aanbod van boshoning. Al naar gelang het seizoen voeden de bijen zich op limoen, eucalyptus, tijm of johannesbroodbomen, wat verschillende honingsmaken oplevert.

"Het verplaatsen van bijenkorven naar verschillende locaties in het bos is een van de beste innovaties van deze coöperatie. Het is voor ons nu ook veel makkelijker om materiaal in te kopen, nieuwe technieken in te voeren en onze productie op de markt te brengen", zegt Azhar el-Azzouzi, een lid van de coöperatie. "Sinds het begin, zes jaar geleden, is onze productie vertienvoudigd."

Geitenteelt is een van de pijlers van de lokale economie. Om ervoor te zorgen dat geitenhouders hun melk optimaal kunnen benutten, werd onlangs een coöperatieve geitenkaasfabriek geopend.

"We hebben deze associatie opgericht in samenwerking met de lokale veeboeren", zegt Mohammed Boueissa, de manager van de fabriek. "We helpen landbouwers ook hun technieken voor de geitenteelt te verbeteren en delen ervaringen en knowhow."

De moderne fabriek koopt de geitenmelk van de landbouwers tegen een hogere prijs dan de marktprijs en gebruikt ze voor de productie van smeerkaas en gerijpte kaas. Op de productie wordt een moderne hygiëne- en kwaliteitscontrole uitgevoerd. "We kunnen overal in de productielijn analyses uitvoeren", zegt Zeinab Rati, een van de jonge laboratoriumtechnici van de fabriek. Ze is erg blij dat ze een baan heeft kunnen vinden, haar eerste, die overeenstemt met haar kwalificaties.

Na een grondige studie van de Marokkaanse markt voor geitenkaas te hebben uitgevoerd, verkoopt de coöperatie haar merken nu over het hele land.

- EU-lidstaten
- ENB-partnerlanden
- Kandidaat-lidstaten
- Potentiële kandidaat-lidstaten

De resultaten van samenwerking

Mohamed Bouqaydi is een hardwerkende, kleinschalige landbouwer. In dit lastige berggebied bezit hij olijf- en johannesbroodbomen, teelt hij bijen en houdt hij geiten om de eindjes aan elkaar te kunnen knopen.

Bouqaydi is in de wolven omdat in de buurt van Chefchaouen in het Rifgebergte een nieuwe coöperatie is opgericht met een hypermoderne olijfpers. "We hebben onze eigen traditionele gezinspers, maar we gebruiken liever de moderne pers omdat deze meer en betere olie oplevert en minder inspanningen vergt", legt hij uit.

Met traditionele methoden bedraagt de verhouding olijven/olie rond de 14%. Met de nieuwe pers is dat gestegen tot 21%. Bovendien is de geperste olie consistent en minder zuur, wat de kwaliteit ten goede komt. Met behulp van de coöperatie, die haar eigen distributienetwerk heeft ontwikkeld, brengt Bouqaydi's olie nu tot 60% meer op dan vroeger. "Ik gebruik de extra inkomsten om het leven van mijn gezin te verbeteren", zegt de stralende vader terwijl hij zijn zoon op de schouder klopt.

EUROPESE COMMISSIE
Buitenlandse Betrekkingen

De meeste burgers van de Europese Unie, zo blijkt uit een recente studie, staan positief tegenover een nauwere samenwerking met buurlanden. Zij menen dat nauwere banden de vrede en democratie zouden kunnen bestendigen.

En dat is precies waar het Europees Nabuurschapsbeleid (ENB) om draait. Het ENB werd in 2003/2004 uitgewerkt met de bedoeling de uitgebreide EU en onze burens dichterbij elkaar te brengen. Het beleid bestaat erin concrete acties te ondernemen om hervormingen te ondersteunen en de welvaart te vergroten, met andere woorden om het dagelijkse leven van mensen rondom ons te verbeteren.

Hoe gaat dat in zijn werk? De EU en al haar burens spreken af hoe zij, over periodes van drie tot vijf jaar, hechtere relaties kunnen opbouwen en hervormingen kunnen ondersteunen. De gezamenlijke engagementen worden uiteengezet in zogenoemde actieplannen. Het "Europees nabuurschaps- en partnerschapsinstrument" stelt expertise en financiële middelen (bijna € 12 miljard tussen 2007 en 2013) ter beschikking om moderniseringsinitiatieven en hervormingen te ondersteunen.

Ludmila Gvozdk woont sinds het begin van de jaren negentig met haar man en kinderen in een centrum voor binnenlandse ontheemden.

Een betere maatschappij voor iedereen

Elke maatschappij staat voor uitdagingen als gevolg van armoede, gebrek aan onderwijs, marginalisering, ziekte, enz. Vluchtelingen, binnenlandse ontheemden, kansarme kinderen en verarmde gemeenschappen op het platteland en in binnensteden hebben allen genoten van EU-steun.

Een plek zoals thuis

Terwijl ze een volksliedje over Tbilisi zingt, ziet Ketevan er even gelukkig en zorgeloos uit als vele andere elfjarigen in de Georgische hoofdstad. "Katie" heeft haar hele leven echter doorgebracht in een opvangcentrum voor binnenlandse ontheemden.

Haar familie vluchtte in het begin van de jaren negentig, net zoals een kwart miljoen andere etnische Georgiërs, weg van het geweld dat toen was uitgebroken in de separatistische regio Abchazië. Vele duizenden leefden in omgebouwde hotels, ziekenhuizen en zelfs legerbarakken. De oorlog in augustus 2008 heeft de situatie alleen maar verergerd.

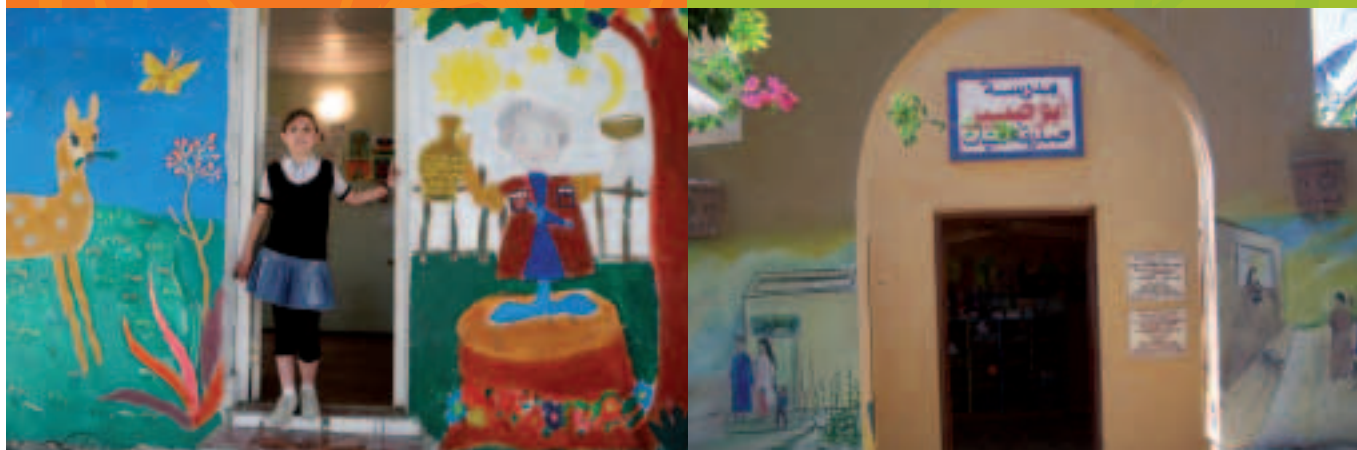
Haar ouders, Irma en Merab, zijn vastbesloten ervoor te zorgen dat deze problemen hen niet beletten een normaal leven te leiden. Ze hebben zelfs een deel van hun bescheiden huisje omgebouwd tot leslokaal, waar de lokale kinderen kunnen deelnemen aan buitenschoolse activiteiten als schilderen, tekenen, zingen, dansen en met een computer leren werken.

"De kinderen komen hier dolgraag na school of in het weekend", zegt vrijwilligerslerares Irma enthousiast. Met de steun van een EU-programma heeft ze het leslokaal beter kunnen uitrusten.

Een vaste stek geven

"Het project versterkt de positie van binnenlandse ontheemden en helpt hen waardige huisvesting te vinden door hen te leren voor hun basisrechten op te komen en hen informatie en juridische bijstand te verlenen", legt coördinator Rikke Johannessen van de Deense Vluchtelingenraad (DRC) uit. Het helpt met name die ontheemden die uit hun woning dreigen gezet te worden omdat ze wordt geprivatiseerd.

Nunu Sanaya, die in een centrum woont van een ziekenhuis waar ze ook als verpleegster werkt, kreeg opleidingen van beroepsmensen, waaronder de Georgische Vereniging van Jonge Advocaten, over basisrechten en andere domeinen. "We zijn vastbesloten ervoor te zorgen dat de stem van binnenlandse ontheemden wordt gehoord en dat passende alternatieve accommodatie voor mensen als ik wordt gevonden", zegt ze met nadruk.

Leren: "a girl's best friend"

De zestienjarige Maha woont in het dorp Abusir, vlakbij een van de beroemdste piramides van Egypte. Hoewel het zomervakantie is, gaat deze jonge gemotiveerde vrouw drie dagen per week naar school.

De meisjesvriendelijke school van Abusir geeft les aan lokale meisjes die het georganiseerde lager onderwijs vroegtijdig verlaten hebben of te ver van andere scholen wonen. De school kadert in het vlaggenschip van Egypte, het Initiatief voor Onderwijs aan Meisjes, dat tot doel heeft de genderkloof in het lager onderwijs te verkleinen. De EU heeft in het kader van het programma Children at Risk 200 van dergelijke scholen gebouwd.

"Vroeger ging ik naar een gewone school, maar dat ging niet meer", herinnert Maha zich. "Maar ik wil wel nog naar school. Op een dag, toen ik langs de school kwam, sprak ik met de leerkrachten en zij hebben me geholpen om mijn vader te overtuigen om me in te schrijven."

Overtuigingskunst

Sinds de school in 2004 haar deuren openden hebben de medewerkers actief campagne gevoerd om de lokale bevolking over de streep te trekken. "In het begin hadden heel wat ouders bedenkingen om financiële en sociale redenen", zegt Iman Saber, de directrice van de school. "Nu is de school zo populair dat we zelfs een wachtlijst hebben."

"In het ene leslokaal van de school volgen 36 meisjes les. Wij passen een vernieuwende methode toe. We hebben geen leerkrachten in de traditionele betekenis van het woord. We werken met mensen die zijn opgeleid in een lesmethode waarbij leerlingen centraal staan, zodat wij kunnen inspelen op de specifieke behoeften van de meisjes", merkt Saber op.

De leeftjdsverschillen vormen soms ook een uitdaging. "We moedigen de meisjes aan om elkaar te beschouwen als zusjes en vriendinnen en leren hen dat leeftijd er niet toe doet. Het belangrijkste is dat ze hier komen om te leren", voegt er nog aan toe.

Maha, een van de oudste meisjes uit de klas, zal binnenkort afstuderen. "Ik droom ervan naar de universiteit te gaan. Ik zou dolgraag lerares worden omdat me bevalt wat mijn leerkrachten hier doen", zegt ze enthousiast.

Dr. Naira Aptsiauri onhaalt patiënten in Kakheti

Het juiste medicijn

Dr. Elza Togonidze was heel blij toen in december 2007 het nieuwe centrum voor eerstelijnsgezondheidszorg in het kleine dorpje Eniseli in Kakheti (Georgië) zijn deuren opende voor meer dan 4 000 mensen uit het omliggende platteland.

"We hebben alle uitrusting en faciliteiten die we nodig hebben om aan de basisbehoeften van onze patiënten te kunnen voldoen, gaande van zwangerschappen tot diabetes", merkt ze op. "De lokale bevolking is erg tevreden. De kliniek heeft zelfs zo'n goede reputatie opgebouwd dat sommigen op consultatie komen zonder dat ze ziek zijn", lacht ze.

Dit is dag en nacht verschil met het vorige centrum, waarvan het afbrokkelende gebouw nog steeds achter het huidige staat, als een scherpe herinnering aan de noodlijdende gezondheidszorg in grote delen van het land.

Een beter stelsel voor gezondheidszorg

"In het kader van dit proefproject heeft het ministerie van Volksgezondheid een volledig masterplan uitgewerkt om gebouwen op te trekken en te renoveren, om personeel op te leiden en om te scholen en om lokale gemeenschappen te sensibiliseren en de gezondheidszorg te bevorderen", zegt dr. Giorgi Shavgulize, hoofdarts van de afdeling ambulante patiënten in de kliniek van Kvareli.

Het proefproject heeft de bouw of renovatie van 52 zorgfaciliteiten gefinancierd en de opleiding van 360 vrijwillige gezondheidsvoorlichters ondersteund, evenals de oprichting van 76 gezondheidscomités in dorpen. Bovendien trekt een theatergroep door de regio om het belang van preventieve gezondheidszorg onder de aandacht te brengen.

"We houden het niet alleen bij eerstelijnszorg. Er wordt nationaal campagne gevoerd voor de bouw van meer dan 100 moderne ziekenhuizen, waarvan er meerdere in Kakheti zullen komen", zegt Shavgulize trots.